

Käsitelty yhteistyötoimikunnassa 3.11.2016
Kuntayhtymän johtaja hyväksynyt 10.1.2017

IT-palvelujen käytösäännöt lyhyesti

Säännöt sitovat ja velvoittavat jokaista käyttäjää. Myös sinua.

Säännöt koskevat kaikkien Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappian (myöhemmin Lappia) IT-palvelujen, laitteiden, sovelluksien ja verkkojen käyttöä.

Lappia osoittaa IT-palvelujen käyttövaltuuden myöntämällä siihen käyttäjätunnuksen tai tuomalla palvelun saataville.

Jokainen vastaa henkilökohtaisesti kaikesta tunnuksellaan tapahtuvasta käytöstä.

IT-palvelut on tarkoitettu käytettäväksi työtehtäviin ja opiskeluun.

Kun noudattaa kohtuutta, lakeja ja hyviä tapoja, palveluja saa käyttää myös yksityisiin asioihin.

Kaikkien tulee kunnioittaa yksityisyyttä ja tiedon omistajuutta.

Kaikki kaupallinen tai julistava toiminta on kiellettyä.

Kaikki luvaton käyttö on kiellettyä.

Käyttöä valvotaan, sääntöjen rikkomisesta on seuraamuksia.

IT-palvelujen käytösäännöt

IT-palvelujen käytösäännöt sitovat ja velvoittavat kaikkia Lappian yhteisön jäseniä, IT-palvelujen ja tietojärjestelmien käyttäjiä sekä Lappian yksiköitä. Säännöt koskevat kaikkia Lappian laitteita, IT-palveluja ja niiden käyttöä. Ne koskevat myös palveluja, joiden käyttömahdollisuus tai -valtuus on saatu Lappian välityksellä.

Käyttövaltuus

Käyttövaltuus osoitetaan myöntämällä käyttäjätunnus tai tuomalla palvelu saataville

Käyttövaltuuden saaneilla henkilöillä on lupa käyttää Lappian IT-palveluja. IT-palveluiden käytösääntöjen noudattaminen on käyttövaltuuden edellytys.

- IT-palvelujen käyttövaltuudet riippuvat käyttäjän asemasta ja tehtävistä (rooleista) Lappiassa
- henkilöllä voi olla useita rooleja samanaikaisesti.

Käyttövaltuudet ovat määräaikaaisia

Käyttövaltuus päättyy, kun

- henkilö ei enää kuulu Lappiaan
- määräaikaiseksi myönnetty käyttövaltuus vanhenee

-
- henkilön rooli muuttuu siten, ettei IT-palvelun käyttövaltuudelle ole enää perustetta mm. henkilöstön osalta virkavapaa ja opiskelijoilla poissaolevaksi ilmoittautuminen

Käyttövaltuutta voidaan rajoittaa, jos siihen liittyen on perusteltu epäily tietoturvallisuuden vaarantumisesta tai väärinkäytöstä.

Käyttäjän tulee poistaa henkilökohtaiset sähköpostinsa ja tiedostonsa ennen IT-palvelun käyttövaltuuden loppumista. Lappian IT-palvelut poistaa tiedostot ja postilaatikon kolmen kuukauden (opiskelijat yksi kuukausi) kuluttua tunnuksen käytön tai käyttövaltuuden loppumisesta. Henkilökuntaan kuuluvan käyttäjän on siirrettävä työhönsä liittyneet viestit ja tiedostot esimiehen kanssa sovituille henkilöille. Tämä pätee myös opiskelijaan, joka on toiminut esimerkiksi tutkimusryhmissä.

Jokaisen on itse poistettava henkilöstö- tai opiskelijaetuna kotikäyttöön lisensoidut ohjelmistot työsuhteen tai opinto-oikeuden päättyessä.

Käyttäjätunnus

- käyttäjä tunnustetaan (identifioidaan, autentikoidaan) käyttäjätunnuksen perusteella
- jokaisella käyttäjällä tulee olla yksilöivä tunniste tunnistamista vaativissa IT-palveluissa.

Ryhmätunnus voidaan myöntää hakemuksesta erityiseen tarkoitukseen

Ryhmätunnuksen käyttö voi vaarantaa tietojen luottamuksellisuuden. Esimerkki: työasemaluokan erityisohjelmiston vaatimia pääkäyttäjävaltuuksia varten myönnetty ryhmätunnus.

- Ryhmätunnuksen hakija vastaa tunnuksen luovuttamisesta
- ryhmätunnusta saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty
- jokainen ryhmätunnuksen käyttäjä on vastuussa omasta tunnuksen käytöstään

Jokainen vastaa käyttäjätunnuksistaan henkilökohtaisesti

Käyttäjätunnukset tulee suojata vahvalla salasanalla tai muutoin ohjeistetulla tavalla. Jos salasanan tai muun tunnisteiden epäillään joutuneen väriin käsiin, salasana on vaihdettava tai tunnisteiden käyttö on estettävä viipymättä.

- Käyttäjätunnusta ei saa antaa toisen henkilön käyttöön
- käyttäjä vastaa kaikesta käyttäjätunnuksellaan tapahtuvasta käytöstä
- käyttäjä on taloudellisessa ja oikeusvastuussa tunnuksen käytön aiheuttamasta haitasta tai vahingosta
- toisen henkilön tunnuksen käyttö on kielletty, vaikka tämä sitä pyytäisi.

Käyttäjien oikeudet ja vastuut

IT-palvelut on tarkoitettu työtehtäviin ja opiskeluun

Lappian IT-palvelut on tarkoitettu työvälineeksi tehtäviin, jotka liittyvät opiskeluun, opetukseen, tutkimukseen tai hallintoon Lappiassa.

Yksityinen käyttö on sallittu vähäisessä määrin

Sallittua vähäistä yksityistä käyttöä ovat esimerkiksi yksityiset sähköpostikeskustelut ja verkkopalvelujen käyttäminen. Yksityinen käyttö ei kuitenkaan saa

- haitata järjestelmän muuta käyttöä, eikä
- olla ristiriidassa käytöstä annettujen sääntöjen ja ohjeiden kanssa.

Kaupallinen toiminta tai julistaminen ei ole hyväksyttävää yksityistä käyttöä

Tietohallintojohtajalta tai hänen sijaiseltaan voi kuitenkin hakea allekirjoitettua, kirjallista poikkeuslupaa.

- Kaupallinen käyttö on sallittu vain Lappian lukuun
- käyttö vaalimainontaan tai muuhun poliittiseen toimintaan on sallittu vain Lappian vaaleissa, oppilaskunnan toimintaan liittyvien opiskelijajärjestöjen tai ammattiyhdistysten yms. toiminnassa
- käyttö kaikkeen julistavaan toimintaan on kielletty
- resurssien tarpeeton käyttö on kielletty.

Lakeja on noudatettava

- laitonta tai hyvän tavan vastaista materiaalia ei saa julkaista, välittää eikä jaella.

Jokaisella on oikeus yksityisyyteen

Yksityisyys ei kuitenkaan ulotu kaikkeen henkilön hallussaan pitämään työtehtäviin liittyvään materiaaliin.

- Opiskelijan hallussa oleva aineisto tulkitaan yksityiseksi.
- Henkilökunnan tulee pitää yksityinen aineisto selkeästi erillään työhön liittyvästä aineistosta.
 - + esim. hakemistossa, jonka nimi on ”private tai yksityinen, tms. ”
 - + tämä sääntö koskee myös opiskelijaa, joka on työssä Lappialla.

Jokainen vastaa tietoturvasta

Havaituista tai epäilyistä tietoturvallisuuden puutteista ja väärinkäytöksistä tulee viiveettä ilmoittaa tietoturvavastaavalle.

- Henkilökohtaista salasanaa ei pidä koskaan kertoa kenellekään
- jokaisella on vaitiolovelvollisuus tietoonsa saamistaan salassa pidettävistä tiedoista
- muille kuuluvien tietojen urkkiminen, hyväksikäyttö, talteenotto ja levittäminen on kielletty.

Lappialla on oikeus suoja-toimena rajoittaa tai estää IT-palvelujen käyttöä.

Luvattoman palvelun pystyttäminen on kielletty

Lappialla kiinteään tietoliikenneverkkoon saa kytkeä vain Lappian hyväksymiä laitteita. Lappian verkoissa saa tuottaa palveluita vain Lappian antamalla luvalla.

Tietoturvamekanismien ohittaminen on kielletty

Mitään käyttövaltuutta ei saa käyttää laittomaan tai luvattomaan toimintaan, kuten esimerkiksi tietoturva-aukkojen etsimiseen, oikeudettomaan salauksen purkamiseen, tietoliikenteen kopiointiin tai muuttamiseen tai tietojärjestelmiin tunkeutumiseen.

Tietojärjestelmien osia tai piirteitä, joita ei ole selkeästi tuotu yleisesti käytettäväksi, ei saa käyttää. Tällaisia ovat esimerkiksi ylläpitoon tarkoitettut työkalut tai järjestelmän asetuksilla estetyt toiminnot.

Tietojen urkinta ja käyttäjien harhautus on kielletty

Älä huijaa, älä hanki tietoa oikeudettomasti.

Muita määräyksiä

Voimaantulo

Nämä IT-palvelujen käyttösäännöt tulevat voimaan 1.1.2017 ja korvaavat aiemmat vastaavat säännöt. Tämän jälkeen uudet IT-palvelut tulee toteuttaa näiden sääntöjen mukaisesti.

Muutoksenhallinta

Nämä käyttösäännöt tarkistetaan tarvittaessa, jotta ne vastaavat voimassaolevia palveluita ja lainsäädäntöä. Muutostarpeesta päättää tietohallintojohtaja.

Muutoksesta tiedotetaan vain tavanomaisten tiedotuskanavien kautta, ei henkilökohtaisesti.

Käyttösäännöistä poikkeaminen

Lupa käyttösäännöistä poikkeavaan toimintaan voidaan myöntää vain kirjallisen hakemuksen perusteella ja perustellusta syystä. Luvan poikkeamaan voi myöntää Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappian tietohallintojohtaja. Luvassa voi olla ehtoja, rajoituksia ja lisävastuita.

Valvonta

Käyttösääntöjen valvonnasta vastaavat Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappian IT-palvelut, tietohallintojohtaja, palveluiden ja IT-palveluiden omistajat sekä työnjohdollisesti esimiehet kukin osaltaan.

Rikkomuksista rangaistaan tietotekniikkarikkomusten seuraamiskäytännön mukaisesti.

Lisätietoja

IT-palveluita koskevat säännöt ja ohjeet ovat julkaistu Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappian [www-sivuilla](http://www.lappia.fi).